

Driekwart artsen tegen marktwerking

VVD verliest artsenstemmen

Sophie Broersen

beeld: ANP Photo

Artsen lopen weg bij de VVD, zijn tegen marktwerking, vinden dat zij zelf een belangrijke rol moeten spelen bij kostenbeheersing en dat politici weinig begrijpen van wat er speelt op de zorgwerkvloer. Dat blijkt uit onderzoek van Medisch Contact.

De zorg is een belangrijk thema tijdens de aankomende verkiezingsstrijd. Medisch Contact wilde weten hoe dokters zelf aankijken tegen bezuinigen en marktwerking, en of ze daar nog conclusies aan verbinden met betrekking tot hun stem. We legden 10 vragen voor aan het KNMG-ledenpanel, en 1249 mensen (44%) hebben deze beantwoord (zie *kader*).

We vroegen de dokters wat ze bij de vorige verkiezingen hebben gestemd en wat ze nu van plan zijn te stemmen. Waar in 2010 de VVD

ook bij artsen veruit de grootste partij was, wordt die positie nu overgenomen door D66. Een kwart van de dokters zegt op de democraten te gaan stemmen. Traditionele artsenpartij VVD verliest

flink terrein, afgaande op deze enquête: van 24 naar 16 procent. Slechts 6 van elke 10 artsen die vorige keer op Rutte en de zijnen stemden, zegt voor dezelfde partij te kiezen. De partij verliest vooral artsenstemmen aan D66. Bijna een vijfde van de VVD-stemmers uit 2010 weet nog niet welk hokje hij of zij ditmaal rood moet maken.

Zweven

De rode partijen doen het ook niet goed: de PvdA zakt van 18 naar 10 procent. De SP, in de landelijke peilingen een van de koplopers, lijkt bij artsen nog niet te winnen aan populariteit:

de socialisten blijven rond de 6 procent van de stemmen hangen. Er zijn opvallend veel zwevende kiezers onder de artsen deze keer: 15 procent weet het nog niet. En ze twifelen nog over van alles: beetje linksig, beetje rechtsig, of toch maar D66.

Vrouwen zijn duidelijk minder gecharmeerd van de VVD dan mannen: 10 procent van de vrouwen versus 20 procent van de mannen stemt op deze partij. Ook D66 moet het minder van de vrouwen hebben: 20 versus 28 procent bij de mannen. Maar om nu te zeggen dat vrouwen in vergelijking veel linkser zijn: nee. Ze zweven vooral veel meer dan de mannen: 23 versus 10 procent. De SP is wel net iets populairder onder vrouwen: 8 versus 5 procent. Maar de PvdA doet het even goed bij beide geslachten: 10 procent.

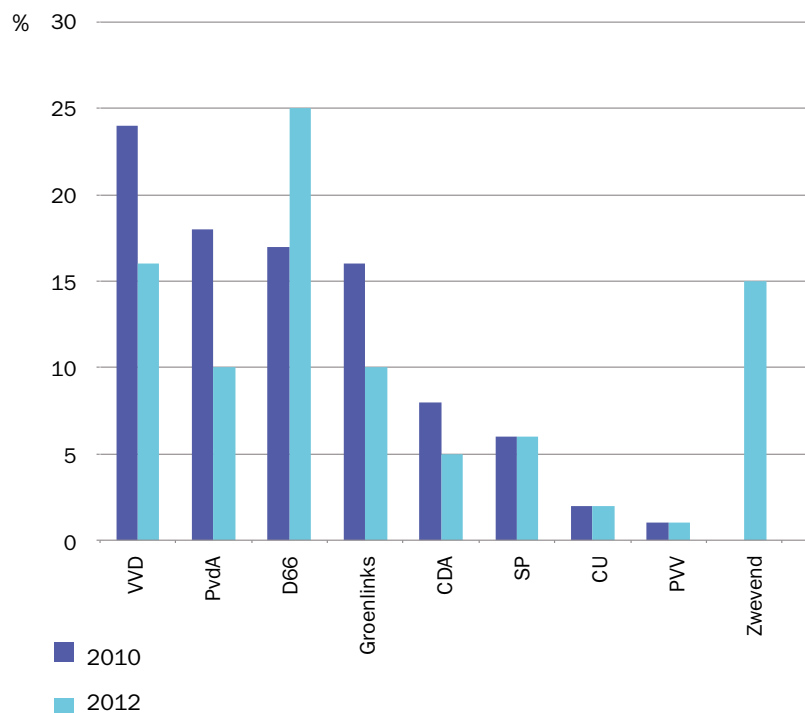
De VVD is onder specialisten duidelijk populairder dan onder huisartsen: 22 versus 9 procent. Maar ook de specialisten kiezen veel vaker voor D66: 28 procent. De huisartsen kiezen meer dan gemiddeld voor de SP: 10 procent ziet wat in Roemer en de zijnen. Dat is veel, in vergelijking met 5 procent van de specialisten en de 3 procent van de sociaal geneeskundigen.

Marktwerking

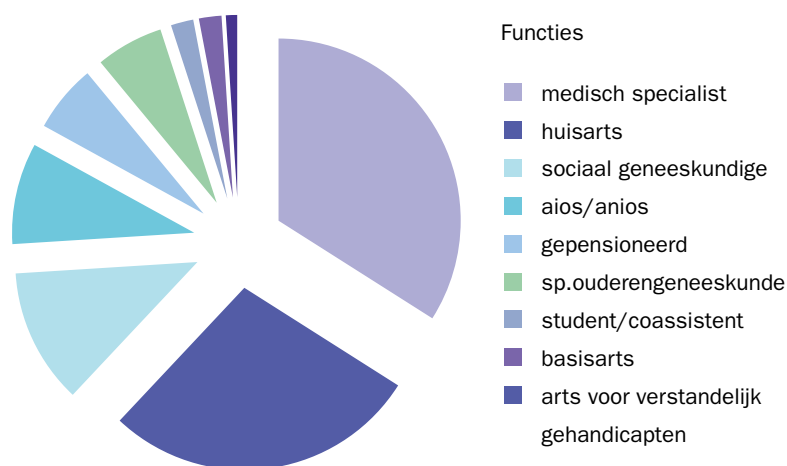
We vroegen de KNMG-leden hoe zij staan tegenover marktwerking: uitbreiden, houden zoals het nu is of afschaffen. Maar liefs driekwart van de ondervraagden gaat voor de laatste optie. Slechts 8 procent wil marktwerking uitbreiden. Bijna de helft van de uitgesproken

Er zijn opvallend veel zwevende kiezers onder de artsen

Peiling stemgedrag

Respondenten

Leeftijd

We legden het ledenpanel van de KNMG tien vragen voor over de verkiezingen. 44 procent, oftewel 1249 mensen, vulde de enquête in. Van hen was 60 procent vrouw.

voorstanders van marktwerking zegt op de VVD te gaan stemmen, tegenover een tiende van de tegenstanders. Onder de artsen die marktwerking afwijzen, is de promarktpartij D66 opvallend genoeg nog steeds de populairste: een kwart van hen kiest voor Pechtold. SP, PvdA en GroenLinks zijn wel duidelijk populairder onder de tegenstanders dan gemiddeld, maar verliezen toch ook bij hen stemmen, of gaan er slechts marginaal op vooruit. De tegenstand tegen marktwerking is blijkbaar voor artsen niet voldoende om hun politieke keuze te bepalen.

Stijgende zorgkosten

We vroegen ook wat artsen op dit moment de belangrijkste thema's in de zorg vinden. Daarbij waren meerdere antwoorden mogelijk. 78 procent van de dokters vindt stijgende zorgkosten een belangrijk thema. 65 procent vindt de kwaliteit van zorg een groot issue, veel meer dan concentratie van zorg (28%) en inkomens van zorgpersoneel (27%). Jonge dokters en medisch studenten maken zich over dat laatste overigens veel vaker zorgen: 51 procent van hen vindt het inkomen een belangrijk onderwerp. Zelf noemen artsen nog een groot scala aan onderwerpen, zoals: tweedeling in de zorg/gebrek aan solidariteit, overdiagnostiek en overbehandeling, marktwerking, teveel aan controle en administratieve rompslomp.

Wij wilden weten wat artsen zelf als mogelijke oplossing zien voor dit probleem. Maar 8 procent vindt dat we de zorgkosten gewoon moeten laten stijgen en moeten opvangen door hogere premies en belastingen. Het verlagen van artseninkomens ziet – niet geheel onverwachts – slechts 2 procent als beste optie, 15 procent gaat voor verhoging van de eigen bijdrage. Nog eens 12 procent van de artsen zet in op het verkleinen van het basispakket. Als mogelijke ingrepen daarin worden genoemd: cosmetische ingrepen, alternatieve geneeswijzen, ivf, second opinions, behandelingen in de laatste levensfase en zaken die zelf te betalen zijn. Maar de populairste optie is het verhogen van effectiviteit: maar liefst 39 procent denkt dat daar veel mee te winnen is. Als voorbeelden daarvan worden genoemd: ontschotting tussen eerste en tweede lijn, investeren in de eerste lijn, substitutie, kritischer zijn over het nut van behandeling en diagnostiek, minder overhead/bureaucratie/management, meer preventie. Als andere opties worden onder meer genoemd: ingrijpen in de AWBZ, alle artsen in loondienst, meer inzicht in kosten van de zorg (voor artsen en patiënten).

78 procent van de dokters vindt de stijgende zorgkosten een belangrijk thema.

Irritaties

De artsen dichten zichzelf een belangrijke rol toe bij de kostenbeheersing. Maar liefst een derde vindt dat vooral de beroepsgroep zelf hierbij een grote rol moet spelen. Een vijfde vindt dat de bal bij VWS ligt, nog eens een vijfde kijkt naar de patiënt, en slechts 14 procent vindt dat de verzekeraars aan zet zijn. Nog eens 12 procent kan niet tussen deze vier partijen kiezen, vindt dat het een gezamenlijke inspanning moet zijn, of vestigt zijn hoop op 'de politiek'. Een enkeling noemt de NZa, de NVZ of de EU. Gevraagd naar de grootste irritaties binnen de zorg komt een aantal thema's veelvuldig voorbij: de veeleisende patiënt die shopt, zich niet aan afspraken houdt en op elk tijdstip van de dag door elke arts geholpen wil worden, ook als het niet nodig is. En dan vervolgens niet komt opdagen. De collega die niet communiceert, te lang doorbehandelt en te vaak wil vergaderen. Bestuurders die te veel betaald krijgen en slecht organiseren. De verzekeraars die te veel macht hebben, maar weinig inzicht. Maar de absolute nummer één: de bureaucratie. Doorgeschoten aantallen richtlijnen en indicatoren, administratie, waardoor er een half uur papierwerk

staat tegenover het plakken van een pleister. Een enkeling ervaart geen grote frustraties en zegt zelfs de oorzaak van toenemende bureaucratie te snappen en denkt dat de wal het schip zal keren.

Stemmingmakerij

Irritaties zijn er ook over hoe politici omgaan met en spreken over de zorg. Veel artsen storen zich aan stemmingmakerij en gebrek aan dossierkennis. Vooral de ophef rondom specialistentinkomens is een bron van irritatie. Ondanks een lange opleiding, lange werkweken en veel neventaken 'weggezet worden als een luie graaier, dat doet zeer'. Velen vinden dat het politici aan praktijkkennis ontbreekt en aan voeling met de zorg. Andere irritaties: alleen in termen van geld denken en spreken als het over zorg gaat. Denken dat er simpele oplossingen zijn, maar geen keuzes durven maken. Gebrek aan (langetermijn)visie, gebrek aan nuances, mening ophangen aan persoonlijke ervaringen en te veel reageren op incidenten. Sommigen merken op dat er wantrouwen uitgaat van Den Haag: 'Het lijkt wel of we nooit wat goed doen en alleen maar voor het geld gaan'.